

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 26.6.2009
COM(2009) 283 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ИКОНОМИЧЕСКИЯ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**за изпълнението от страна на България и Румъния на Директива 98/49/ЕО на
Съвета от 29 юни 1998 година за запазване на правото на допълнителна пенсия на
заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността**

(Ситуация към 1 септември 2008 г.)

{SEC(2009) 813}

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ИКОНОМИЧЕСКИЯ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**за изпълнението от страна на България и Румъния на Директива 98/49/ЕО на
Съвета от 29 юни 1998 година за запазване на правото на допълнителна пенсия на
заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността**

(Ситуация към 1 септември 2008 г.)

(текст от значение за ЕИП)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 29 юни 1998 г. Съветът прие Директива 98/49/ЕО за запазване на правото на допълнителна пенсия на заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността. Посочената директива трябваше да започне да се изпълнява съответно на 25 юли 2001 г. в петнадесетте държави-членки, на 1 май 2004 г. в десетте държави-членки, които на тази дата се присъединиха към Европейския съюз, и на 1 януари 2007 г. в България и Румъния. В съответствие с член 10, параграф 3 от посочената директива нейното изпълнение бе предмет на доклад на Комисията¹. Настоящият доклад е посветен на прилагането на посочената директива в България и Румъния — държави, присъединили се към Европейския съюз на 1 януари 2007 г.

За да добие обща представа за напредъка по транспонирането на посочената директива в България и Румъния, Комисията изпрати въпросник на правителствата на тези две държави-членки. Получените отговори дават представа за това как в двете държави-членки се вземат специфични мерки за транспониране на Директива 98/49/ЕО в националните им законодателства. В България това бе направено в рамките на Закона за изменение на Кодекса за социално осигуряване от 11 юли 2006 г. От своя страна, Румъния се съобрази с разпоредбите на посочената по-горе директива, като прие закон № 204 от 22 май 2006 г. относно доброволните пенсии.

2. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

По смисъла на директивата схема за допълнително пенсионно осигуряване означава всяка професионална пенсионна схема, установена в съответствие с националното законодателство и практика или всяко друго колективно или подобно споразумение, имащо за цел осигуряване на допълнителна пенсия за заети или самостоятелно заети лица, без значение дали посочените схеми са задължителни или доброволни. От приложното поле на директивата са изключени схемите, обхванати от термина

¹ Доклад на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите за изпълнението на Директива 98/49/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 година за запазване на правото на допълнителна пенсия на заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността COM(2006) 22 окончателен от 26.1.2006 г.

„законодателство“, както е определен в член 1, буква й), алинея първа от Регламент (ЕИО) № 1408/71, или онези схеми, които са били предмет на декларация за тази цел от страна на държава-членка по силата на посочения член.

Отговорите на въпросите от въпросника, предоставени от България и Румъния, дават сбито описание на намиращите се в приложното поле на директивата схеми за допълнително пенсионно осигуряване на двете държави-членки. Така например, в България, както и в Румъния, схемата за допълнително пенсионно осигуряване по смисъла на транспонирането на Директива 98/49/ЕО обхваща само за доброволните схеми за допълнително пенсионно осигуряване.

3. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА ПЕНСИОННИТЕ ПРАВА НА РАБОТНИЦИТЕ, ДВИЖЕЩИ СЕ В ОБЩНОСТТА

3.1. Равно третиране по отношение запазването на правата на пенсия

В член 4 се предвижда запазването на пенсионните права, придобити в рамките на схема за допълнително пенсионно осигуряване, от работник, който напуска дадена държава-членка и се мести в друга, в степен, която е най-малкото съпоставима с онази, от която се ползват работниците, които спират да работят, но остават в същата държава-членка.

Чрез този член се цели да се направи така, че лицата, които напускат дадена държава-членка и се местят в друга, да не се окажат в по-малко благоприятно положение от онези лица, които напускат дадено работно място, но остават в същата държава-членка. С включването в член 4 на този принцип по отношение на запазването на вече придобитите права се гарантира минимално стандартно равно третиране на местните и на дошлите от други държави-членки работници.

С алинеи 1 и 2 на член 248а от българския Кодекс за социално осигуряване и член 51 на румънския закон № 204/2006 се гарантира запазването на придобитите права на пенсия на лицата, участващи в осигурителни схеми, които се преместват да живеят в друга държава-членка.

3.2. Гаранция за презгранични плащания

В съответствие с член 5 от директивата държавите-членки гарантират, че във всички държави-членки лицата, участващи или участвали в схеми за допълнително пенсионно осигуряване, както и други лица, имащи права според такива схеми, се ползват от всички обезщетения, извършвани по схеми за допълнително пенсионно осигуряване, освободени от всякакви такси и разноски по преводите, които биха могли да бъдат начислени. Плащането на обезщетенията на цялата територия на Европейския съюз е предварително условие, което е изключително важно за прилагането на принципа за свободно движение на работници, както и за принципа за свободно движение на капитали.

С член 248б, в който се прави позоваване на членове 256 и 257 от българския Кодекс за социално осигуряване, както и с член 77, параграф 5 от румънския закон № 204/2006, се гарантират презграничните плащания.

3.3. Презгранично участие на командированите в други държави-членки работници в осигурителни схеми

Член 6 се отнася за работниците, командировани в други държави-членки по смисъла на Регламент (ЕИО) № 1408/71. Под „командирован работник“ се разбира лице, което е временно изпратено от своя работодател в друга държава-членка, различна от онази, в която то обичайно работи. Максималният срок за командироване е 12 месеца; в изключителни случаи той може да бъде продължен до 24 месеца. През целия период на командироване в друга държава-членка съществува пряка връзка между предприятието, което е изпратило работника, и този работник.

С член 6 се разрешава презграничното участие в осигурителни схеми, като се предвижда на работодателите и на командированите работници да бъде разрешено да продължават да правят вноски в схемите за допълнително пенсионно осигуряване, създадени в държавата-членка на произход, през периода на пребиваване на работника в друга държава-членка. Държавите-членки се приканват да гарантират, че — когато вноските продължават да се правят — командированите работници и работодателите се освобождават от всякакви задължения да правят осигурителни вноски в друга държава-членка.

България и Румъния коректно са транспонирали разпоредбите на член 6 в съответните си национални законодателства. Двете държави-членки гарантират презграничното участие на командировани работници в осигурителни схеми съответно с член 230, алинеи 8 и 9 от българския Кодекс за социално осигуряване и с член 77, параграф 2 от румънския закон № 204/2006.

3.4. Информация за членове, участващи в схема

В съответствие с член 7 от директивата държавите-членки предприемат мерки, за да гарантират, че работодателите, управителите или други отговорни за управлението на схеми за допълнително пенсионно осигуряване лица, предоставят адекватна информация на пътуващите работници относно пенсионните им права и възможностите, които им се предлагат, когато заминават в друга държава-членка. Предоставената информация трябва най-малкото да съответства на информацията, давана на членовете, участващи в осигурителна схема, по отношение на които правенето на осигурителни вноски се прекратява, но които остават в същата държава-членка.

България и Румъния, съответно с член 123з, алинея 2 от Кодекса за социално осигуряване и с член 103 от закон № 204/2006, осигуряват адекватна информация на осигурените по схеми за допълнително пенсионно осигуряване лица.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Директива 98/49/ЕО е част от достиженията на правото на Общността, която държавите-членки са длъжни да транспонират в своите законодателства, преди да се присъединят към Европейския съюз. Отговорите, дадени от България и Румъния на Европейската комисия показват, че двете страни са гарантирали прилагането на посочената по-горе директива преди своето присъединяване в ЕС. По такъв начин България, със закона за изменение на Кодекса за социално осигуряване от 11 юли

2006 г., и Румъния, със закон № 204 от 22 май 2006 г. относно доброволните пенсии, гарантират отстраняването на пречките, които работниците мигранти биха могли да срещнат във връзка с защитата на правото на допълнителна пенсия.

Други документи също подпомагат упражняването на правото свободно движение на работници. Така например Регламент (ЕО) № 2560/2001 от 19 декември 2001 г. относно трансграничните плащания в еуро спомага да се намалят преводните такси, които биха били приложими. Освен това, в областта на презграничното участие в осигурителни схеми, приемането на Директива 2003/41/ЕО от 3 юни 2003 г. относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване („директива за ИППО“, наричана също „директива за пенсионните фондове“) е важна мярка, обхващаща целия ЕС. Взаимното признаване на надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО), създадено с директивата, е основно условие, което би позволило на посочените институции да упражняват дейността си презгранично и би дало възможност за презгранично участие в осигурителни схеми.

Освен това, предложението за директива от 20 октомври 2005 г. относно подобряване на преносимостта на допълнителните пенсионни права² е допълнителен етап, с който се цели да се подобри положението на пътуващите работници по отношение на гарантирането на правата им по силата на допълнителни схеми.

Последното предложение засега не е получило единодушната подкрепа, необходима за приемането му от Съвета и Европейския парламент.

² Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно подобряване на преносимостта на допълнителните пенсионни права, COM(2005) 507 окончателен от 20.10.2005 г. и измененото предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно минималните изисквания за увеличаване на мобилността на работниците чрез подобряване на придобиването и запазването на допълнителни пенсионни права COM(2007) 603 окончателен от 9.10.2007 г.